

Collegial-Tidende for Danmark og Norge.

Med Kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 2. Den 9de Januar 1813.

Trykt i det Kongl. Baisenh. Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redacteurer, Forlæggere og Udgivers af
denne Tidende:

Christian Knudsen,
Ridder af Dannebrogen,
Conferentsraad og Deputeret
i det danske Cancellie.

Peter Johan Monrad,
Conferentsraad og Deputeret
i det danske Cancellie.

Lovgivninger.

Under 25de Decbr. f. A. er igjennem Cancelliet udfærdiget følgende Reskript til Stiftamtmanden og Bispeoppen over Aggershuus Stift: Vor synderlig Bevaagenhed! Os er af Vort danske Cancellie allerunderdanigst blevet foredraget et af Eder til Samme indgivet Forslag, angaaende nogle Forandringer og Udvidelser ved den for Stiftets geistlige Enkekasse under 29de Decbr. 1732 allernaadigst confimerede Fundats. Efterat Vi allernaadigst have overveiet denne Sag, saavel som den af Committeeen til at undersøge alle private Forsørgelses- og Understøttelses-Selskaber

derom

derom afgivne og Os ligeledes allerunderdanigst forebragne Betænkning, give Vi Eder herved tilkjende, at Vi hermed allernaadigst ville have bevilget og anordnet følgende Forandringer og nærmere Bestemmelser i Fundatsen for bemældte Enkekasse.

- 1) Enhver, som er berettiget til at gjøre Indskud i denne Kasse, maa det, naar han ikke er over 50 Aar gammel, være tilladt at indskyde indtil 400 Rdlr., med saadanne Renters Svarelse, som Fundatsen og det under 30te Jan. 1771 til daværende Biskop over Aggershuus Stift ergangne allernaadigste Reskript bestemmer.
- 2) Skulde det hænde sig, at Pensionerne, som Kassen nu yder med 50 Procento, formedelst Pensionisternes Mængde, maatte indskrænkes, da skal Indskrænkningen for det første allene finde Sted for de Pensionister, for hvilke det bevilgede høiere Indskud med 200 Rdlr. er gjort, og allene af Forhøielses-Indskuddet. Denne Indskrænkning skal vedvare i 15 Aar, at regne fra Begyndelsen af det første Aar efter at denne Indretning er begyndt; men, dersom imidlertid Rabatten maatte blive saa stor, at Pensionerne af det forhøiede Indskud blive under 30 Procent, da skal Indskrænkningen stee over det Hele; dog saaledes, at de forhøiede Indskuds-Pensionister stedse betales 10 Procento mindre i Pension af hvad der er indskudt over 200 Rdlr., end der bliver betalt efter Indskuddene indtil 200 Rdlr.,

og dette vedvarer i 25 Aar at regne som forbemælt. Naar derimod Forhøielse i Pensionerne eksisterer, bliver samme at dele lige paa alle Pensionister i Forhold til deres Indskud.

- 3) Enkekassen maa af dem, som gjøre Indskud i Samme, naar de ikke kunne enten betale Contant, eller stille reskriptmæssig Pant, modtage simpel Obligation, hvorefter svares lovlig Rente, og hvorved Debitor desuden forbinder sig til at betale i det mindste 25 Rdlr. aarligen paa Kapitalen til en bestemt Tid.
 - 4) Døer den Mand, som saaledes har gjort Indskud ved Obligation, uden at have indfriet Samme og betalt Renterne, da nyder hans Enke ingen Pension, før Kapital og Rente med den forfaldne Pension eller paa anden Maade er betalt.
 - 5) Dersom det bestemte aarlige Afdrag eller Rente af Obligation, som gives for Indskud i Kassen, og til den Ende maa saaledes clausuleres, ikke hvert Aar bliver betalt inden $\frac{1}{4}$ Aar efter Forfaldstiden, da skal Vedkommende have tabt sin Ret til at vente Pension efter den Kapital, hvorfor han har givet Obligation, uden for saavidt som han har betalt i Afdrag paa Obligationen, ligesom i dette Tilfælde alle forhen af Obligationen betalte Renter ere Kassen tilhørende.
- Derefter I Eder allerunderdanigst have at rette:
Befalende Eder Gud.

F o r o r d n i n g ,

angaaende Frie-Batailloners Organisation i den norske
Armee's første Divisions-District.

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark og Norge, ic. gjøre vitterligt. Da Vi allernaadigst have besluttet, saadvidt mueligt at jevne og ligeligen fordele Byrden imellem Bore værnepligtige norske Undersaatter saaledes, at ikke en stor Deel vaabenføre Mandskaber i visse Districter enten skal gaae aldeles fri, eller først komme til at tjene, naar de ere i den Alder, at de som Huusfædre billigen kunde ønske at have udtjent, imedens andre Districter, især under og efter et Feldtog, neppe formaae at rekruttere de indtræffende Vacancer, og Vi dog finde det betænkeligt at forandre eller ganske opheve den gamle Løgsinddeling: saa ville Vi herved allernaadigst have anordnet og fastsat følgende.

1) Ved alle nationale Cavallerie-, Infanterie, Jæger-, Skarpskytter- og Skieløber-Compagnier, som have et større Antal af vaabenført Mandskab end til ethvert Compagnies egen Rekruttering udfordres, skal af dette overflødige Mandskab et forholdsmæssigt Antal udtages og øves i Vaaben, for, naar Landets Forsvar kræver det, at samles i visse Corps, under Navn af Frie-Batailloner, og deels at forstærke, deels at erstatte Afgangen ved den staaende Armee.

2) Disse Frie-Batailloner, hvis Antal fastsættes til 13, hver paa 750 Mand, foruden Over- og Under-

Under-Officerer, skulle alle oprettes i Armeens 1ste Divisions-District og sammendrages, naar Omstændighederne udkræve det, saaledes som Compagnie-Districterne, hvorfra de udskrives, nærmest og beqvemmest støde til hverandre, uanset, til hvilke Regimenter i den staaende Armee Compagnierne henhøre.

3) Indtil Folkemængdens Forandring maatte gjøre en anden Inddeling nødvendig, skal Bataillonernes Forrøring og Compagniernes Bidrag til Samme bestemmes efter en af Os allernaadigst approberet Repartition, der vil blive Sessions-Deputationerne, enhver for sit Bedkommende, tilstillet.

4) Frie-Bataillonsmandskabet skal for første Gang udtages, og strax tages i Tød, ved extraordinære Mandskabstegninger af det ved sidste Session som Interims-Reserver antegnede Mandskab, forsaavidt dette tilstrækker, da de øvrige Nummere, om flere behøves, skulle staae vacante, indtil Completerings-session igjen holdes; men ved næste Completerings-session udtages og eedfæstes det fulde Antal af det unge Mandskab, næst efter at Compagniets Vacancer ere besatte, hvorefter endvidere alt endnu tilovers værende vaabenført Mandskab over 16 Aar antegnes til Interimsreserver; og skal det da for Fremtiden, baade ved og imellem Sessionerne, holdes saaledes, at Compagniet completeres af Frie-Bataillonsmandskabet, og dette igjen af Interims-Reserverne.

5) Som Regel for denne Overgang fra Frie-Bataillonerne til Compagniet, fastsættes herved, at en-

hver i Frii-Bataillon en staaende Karl, som har fyldt 26 Aars Alder, ei mere skal overgaae til Soldat, men forblive staaende ved Bataillon en, indtil han har fyldt 36 Aars Alder, og da aldeles udgaae, uden at indsættes til Landværn. I øvrigt bliver ved Enrouleringen at iagttage Vor allerhøieste Resolution af 29de Julii d. A.

6) Det nu og i Fremtiden udtagende Frii-Bataillons-Mandskab skal læres Recrut-Exerciti en ved det Compagnie, af hvis District Samme er udfkrevet, paa lige Maade som de nationale Soldater hidtil have været bannede, samt øves hvert Aar nogle Gange tropvis deri, men aldrig sammendrages med Compagniet eller indbyrdes i større Partier, end som høre til eet Kirkesogn.

7) Frii-Bataillons-Mandskabet vil af Os blive forsynet med Gevær og Pædertoi, hvilke Sager almindeligen skulle forvares i det Lægb eller Qvarteer, hvorefter den Udfkrevne er født, men kunne og med Compagnie-Chefens Tilladelse forflyttes til det, hvor han opholder sig. Ved Compagnie-Visitationen eftersees disse tilligemed Compagniets Sager.

8) Frii-Bataillons-Mandskaberne skulle ingen Mundering bruge, saalænge de opholde sig i Districterne. Naar de derimod opbydes til at samles i Batailloner, skulle de selv medbringe hver 1 Par Skoe, 1 Par Stromper og 2 Skjorter, som alt maa være godt og stærkt, om just ikke nyt; og erholde de derfor af Vor Kasse en Godtgjørelse i Penge, som hver

Gang allernaadigst bestemmes efter Lids Omstændighederne. Derimod ville Vi lade de forsamlende Batalioner forsyne in natura med en Munderingskiøle, et Par Buxer, et Par Støvletter og en Kasket eller Hue, samt med en Seildugs Tornøster og en Brødpøse. En Vest eller Brystdug og et Halstørklæde eller Bind maa det være Folkene tilladt at bære saaledes som enhver selv vil, og disse Stykker anskaffe de sig selv uden Godtgjørelse. Naar Mandskabet eengang har modtaget ovenmældte Munderingsstykker, og igjen gaaer tilbage til Districterne, medtages Sagerne og forvares derefter ligesom i Henseende til Gevær og Læbertøj er foreffrevet.

9) Fri-Bataillons-Mandskaberne skulde, saalænge de ere i Districterne, i alle Tilfælde vedblive at henhøre under den civile Jurisdiction, og først træde ind under den militære, naar de sammendrages i Batalioner. Dog skal det være Compagniechefen uformeent, naar de under Vaaben-Dvælserne vise Efterladenhed eller Modvillighed, at belægge dem med saadan Correctionsstraf, som Lovene tillade at anvende paa Soldaten.

10) Ved de Cavallerie-Compagnier, som skulde stille Contingent til Fri-Bataillonerne, skulde de hidtilværende 20 eedsvorne Reserver bortfalde, eller sammensmeltes med Fri-Bataillons-Mandskabet, og ophøre altsaa ligeledes at staae under militær Jurisdiction.

11) Naar Fri-Bataillons-Mandskabet afmarscherer til Batalionernes Formering, skal det indtræde

under Krigslovene, samt aldeles og ene staae under Befaling af de respective Bataillons-Commandeurer, der og bestemme dets Fordeling til de Divisioner, hvori Bataillonen skal inddeles; men, saasnart Bataillonerne igjen opløses, skulle Mandskaberne gaae tilbage til det National Compagnie, hvorfra de ere afgivne, og da, som tilforn, indtræde under den civile Jurisdiction.

12) Ved ethvert gevorbent og nationalt Infanterie-, Jæger-, Skarpskytter- eller Skieløber-Compagnie i Armeens 1ste Division skulle extraordinært ansættes 2 Under-Officerer, som gives den for Frie-Bataillonerne bestemte Uniform, og afgives til disse, naar de sammendrages.

13) Alt Øvrigt i Henseende til Batailloneenes specielle Organisation, Stederne, hvor Mandskaberne til hver Bataillon skulle samles, Stederne, hvor de derefter skulle henmarschere, samt hvor og hvorledes de skulle bruges, Under-Officerernes Fordeling og Officerernes Ansættelse m. v., overdrages aldeles Vor commanderende General i den norske Armees 1ste Divisions-District at anordne og udføre.

Hvorefter alle Bedkommende sig allerunderdanigst have at rette. Givet i Vor Kongelige Residensstad Kjøbenhavn, den 22de December 1812.

Under Vor Kongelige Haand og Seigl.

FREDERIK R.

(L. S.)

Kaas,

Cold. Knudsen. Bülow. Monrad.

P l a c a t.

Til nærmere Fortolkning af den 1ste §. i Forordningen af 9de April 1810 om en forandret Indretning af Søepasvæsenet, har det behaget Hans Majestæt Kongen ved allerhøieste Resolution af 22de d. M. allernaadigst at befale,

at den i 1ste §. af Forordningen af 9de April 1810 indeholdte Forordning maa udvides derhen, at det herefter skal paaligge Eieren af ethvert Fartøi over 5 Commertslæsters Drægtighed at erhverve Kongeligt Søepas for Samme, hvad enten det er aldeles gaabt eller forsynet med løst eller halvt Dæk. Hvilket herved kundgjøres til alle Vedkommendes Efterretning og allerunderdanigste Efterlevelse.

General-Land-Oekonomie og Commerts-Collegium,
den 29de December 1812.

Til nærmere Forklaring af den 6te §. af Forordningen af 13de Marts d. A. har det behaget Hans Majestæt Kongen ved allerhøieste Resolution af 22de d. M. allernaadigst at befale,

at Maaskebreve paa Fisserfartøjerne skal ved det Toldsted, hvor den ved Forordningen af 13de Marts d. A. paabudne Afgift af 10 Procent af Kjøbesummen oppebæres, paategnes, at Afgiften ikkun er erlagt med 5 Procent, og at den anden halve Deel af Afgiften bliver, i Tilfælde at Fartøiet

toiet bruges i anden Gært, at oppebære ved det
Goldsied, hvorfra det udklareres med Ladning.

Hvilket herved kundgjøres til alle Vedkommendes Efterretning og allerunderdanigste Efterlevelse.

General-Land-Oekonomie og Commerts-Collegium,
den 29de December 1812.

Ligesom det har behaget Hans Majestæt Kongen ved Forordning af 27de Marts sidstleden at befale, at Betalingen for de Kongelige Søepasse, som udelæveres i begge Kongerigerne, skulle beregnes i Species, og erlægges i dansk Courant efter et Forhold beregnet til 600 Procent eller 6 Rdlr. dansk Courant for 1 Rdlr. Species, saa er det nu ved allerhøieste Resolution af 26de d. M. allernaadigst befalet,

at det ved Forordningen af 27de Marts d. A. fastsatte Gebyr af 16 Sk. Species og 4 Species til Skatkammerfonden for de i Kongerigerne Danmark og Norge udsærdigende Kongelige Søepasse skal fra 1ste Januar 1813 betales og oppebæres efter det for Guldspecies nu bestemte Coursforhold af 1000 Procent med respektive 1 Rdlr. 64 Sk. og 40 Sk. dansk Courant for hver Commertslæst af Skibenes Drægtighed, som med Kongeligt Søepas vorde forsynede.

Hvilket herved kundgjøres til alle Vedkommenbes Efterretning og allerunderdanigste Efterlevelse.

General-Land-Oekonomie og Commerts-Collegium,
den 29de December 1812.

Efter Forordningen af 4de August 1758 skulde Posterne i Norge frembringes i godt Tøse i 1½ Time, og i slet Tøse i 2 Timer pr. Mil; men, da dette som oftest ikke skeer, og det sjældent eller aldrig ved de anstillede Undersøgelser og optagne Forhører har været muligt at opdage den eller dem, som have forarsaget de begaaede Forsinkelser, fordi Postpersonalet, som ene er i Stand til at kontrollere hinanden i Henseende til prompte Befordring, fortier hinandens Forsømmelse, saa har det behaget Hans Majestæt Kongen paa Generalpostdirectionens allerunderdanigste Førestilling ved allerhøieste Resolution af 17de f. M. allernaadigst at bestemme, at, naar nogen betydelig Forsinkelse befindes efter Timesedlerne ved Postens Befordring i Norge, da skulde samtlige Postbønder imellem de 2de tilgrændsende Postaabnerier eller Postcentoirer, hvorimellem Forsinkelsen er skeet, naar vedkommende Postmester eller Postaabner ikke har kunnet attestere paa Timesedlen, at uovervindelige Hindringer have været Aarsag til Forsinkelsen, og Saadant heller ikke ved den af disse strax derefter anstillede Undersøgelse har kunnet opdages, udrede den ved bemældte Forordnings 1ste Artikel 3die §. bestemte Mulet med det dobbelte, nemlig første Gang 4, og anden Gang 8 Rdlr. til lige Deling imellem Generalpostdirectionens og Sognets Fattigkasser, hvilken Mulet strax tilpligtes dem af vedkommende Amt, og i Mangel af mindelig Betaling inddrives ved Udpantning hos een eller

eller flere af dem, mod indbyrdes Regres til den eller de Skyldige, som de maatte opbæge.

Hvilket herved til alle Vedkommendes allerunderdanigste Efterretning og Efterlevelse bekendtgjøres.

Generalpostdirectionen, den 2den Januar 1813.

(Slutning af Berganordningen for Kongeriget Norge.)

§. 128. Da Vi have betroet Vor Overberg-hauptmand de Embedsforretninger i Bergstaden Kongsberg, som ellers i de norske Kjøbstæder tilkomme Stiftamtmanden, saa har han i den Egenskab ved sin Paaskrift og ved Overbergamtets Segl at autorisere alle Protokoller ved Byetinget. Han besidder ogsaa ved denne Ret Actorer og Defensorer i Justits-sager, samt Forsvar for dem, som med beneficium paupertatis eller processus gratuiti ere benaadede.

§. 129. Ved Kongsbergs Byeting skal Varselstiden være den samme, som for Byetingene i de norske Kjøbstæder er anordnet.

§. 130. I Tilfælde af Appel indstævnes Kongsbergs Byetings Domme for Aggershuus Stiftsoverret, saavidt Sagerne, i Overeenstemmelse med Forordningen af 11te Augusti 1797, kunne for Samme komme under Paaskjendelse.

§. 131. Fatalia appellationis skulde for Kongsbergs Byetings Domme være de samme, som ellers for Byetingenes Domme i de norske Kjøbstæder.

§. 132. Ligeledes skulde ogsaa Rettens Gebyr og Skriver-salarium ved Kongsbergs Byeting være de

samme, som ellers nu ved Byetingene i Riisbæderne i Norge finde Sted efter Vor Forordning af 7de April 1812.

§. 133. Alle Skifter under Bergstaden Kongsbjergs Jurisdiction forrettes af Byesogden, men ellers ved Bergværkerne, forsaavidt dem ikke er tillagt nogen særskilt Skiftejurisdiction, af vedkommende Sørenssriver.

§. 134. Auctionerne under Kongsbjergs Jurisdiction forrettes i sin Tid, naar Auctionsforvalter-Embedet bliver ledigt, af Byesogden. I øvrigt forrettes Auctioner ved Bergværkerne, forsaavidt dem ikke er tillagt nogen særskilt Auctionsforvaltning, af vedkommende Sørenssriver.

§. 135. Klager af en Bergværkseier eller af Værks-Arbejdere, betræffende Forseelser i Tjenesten af de Sidste eller Fornærmelser af den Første, andrages for Politieretten, hvor de uden Ophold undersøges, behandles og paakjendes.

§. 136. I øvrigt skal Værkseieren, naar nogen Arbejder gør sig skyldig i Ulydighed eller viser sig vrangvillig og forsømmelig i sit Arbejde, være bemyndiget til at lade den Paagjeldende personligen hæfte ved Leensmanden og hos denne hense i Arrest, indtil Sagen er paakjendt. Forsølger Værkseieren ikke Sagen, men begjærer den Hæstede løsladt efter 3 Dages Forløb, da skal Sagen fra hans Side derved betragtes som frafalden og de 3 Dages Arrest ansees

ansees som passende Straf for den begangne Forseelse. Dog skal den Arbejder, der saaledes har været hæftet, have Ret til at fore Anke derover ved Politieretten og have Udgang til en billig Erstatning, dersom det befindes, at han er bleven straffet uden Brøde. Men, dersom han ikke inden 8 Dages Forløb klager derover, skal hans Stiltienhed ansees som Erklæring om, at han erkjender sig at have fortjent den udholdne Arrest, og Sagen dermed være afgjort.

§. 137. Naar enten en, i Overeensstemmelse med foregaaende §. 135, ved Politieretten paa kjendt Sags oprindelige Værdie er ikke mindre, end 10 Rigsdaler, eller og idømte Bøder udgjøre i det mindste denne Sum, maa Dommen indankes for vedkommende Stiftsoverret til yderligere Paa kjendelse, og derfra til Højesteret, om den dithen, i Overeensstemmelse med Anordningerne, er appellabel.

§. 138. Vort Kobold- eller Blaafarveværk paa Modum, saavel som Vort Saltværk paa Baloe, beholde fremdeles de, Samme tillagte, Jurisdictioner i de civile og Politie-Sager, der ei ere Bergvæsens-Sager, saaledes, at Kasseren ved hiint og Bogholderen ved det sidstnævnte Værk ere Dommere og Skrivere i første Instant, forsaavidt disse Værkers Grunde strække sig, og ellers i alle Sager, som angaae Værkernes Betjente og Arbeidere i Henseende til deres Embeds eller Tjenestes Pligter, men ei til Bergvæsens-Sager kunne henregnes.

Fra disse Underretter skeer Appel til Aggershuus Stiftsoverret.

Fornævnte Embedsmænd forrette ogsaa Skifterne, som falde paa bemældte Bore Værkers Grunde. Dog, dersom Forbring have fra Blaafarveværkets Side i noget Boe, som Værkets Kassierer behandler som Skifteforvalter, eller fra Saltværkets Side i noget Boe, hvori dette Værks Bogholder forretter Skiftet, da skal en saadan Forbring, førend derfor maa gjøres Udlæg af Boet, paakjendes af den nærmeste Sørenskriver, som uden videre Formalitet har at indtræde i Skifteretten og bedømme saavel Forbringens Gylldighed i sig selv, som dens Fortrings-Ret, hvilken Kjendelse indføres i Skifteprotokollen. For denne Forretning nyder Sørenskriveren af Værket fri Befordring til og fra Stedet, samt Salarium og Diætpenge i Overeensstemmelse med Forordningen af 7de April 1812.

§. 139. Rettergangs-Sager, der vedkomme andre Værker, som ere eller herefter blive Os tilhørende, saavelsom Rettergangs-Sager, der angaae de Værker, der eies af Private, behandles derimod, naar de ei ere Bergvæsens-Sager, og Værkerne ellers ei have særskilt Jurisdiction, ved de ordinaire Retter.

§. 140. I øvrigt skulle ved samtlige i dette Capitel omhandlede Jurisdictioner Lovgivningerne om Rettens vedbørlige Pleie i alle Dele, hvor samme ere anvendelige, paa det nøieste efterleves og overholdes.

Hvor-

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst
have at rette. Givet paa Vort Slot Frederiksberg,
den 7de September 1812.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

FREDERIK R.

(L. S.)

Reventlow.

Moltke. Wormskiold. Fridsch. M. v. Essen.

Kongslew.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 22de Decbr.
f. A. ere de tvende Committerede i det vestindisk-gui-
neiske Rente- og General-Toldkammer Justitsraaderne
J. Stoud og C. F. Schleyer udnævnte, den første til
3die, og den 2den til 4de Deputeret sammesteds.
Den 29de for nævnte Deputerede Stoud og Schleyer,
saavel som Committeret i bemeldte Collegium Amts-
mand J. Thaarup til virkelige Statsraader. Kam-
meraad og Kammersecretair P. Thonning til Com-
mitteret i General-Toldkammeret, samt til virkelig
Justitsraad; Committeret sammesteds H. Müller lige-
ledes til virkelig Justitsraad.

Under General-Toldkammeret: Den 29 Dec.
er Toldprocureur i Frederikshald Cancellieraad Heyberg
i Naabe og med Pension entlediget fra dette Embed.

Under General-Postdirectionen: Den 30te
Decbr. er Student M. P. Schjonning udnævnt til
Copiist i General-Postdirectionens norske Secretariats
Contoir.